

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 23 januari 2023
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2023/0008(COD)

5588/23
ADD 4

SOC 45
STATIS 5
CODEC 49

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	20 januari 2023
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	SWD(2023) 12 final
Ärende:	ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN Följedokument till Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om europeisk statistik om befolkning och bostäder, om ändring av förordning (EG) nr 862/2007 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 763/2008 och (EU) nr 1260/2013

För delegationerna bifogas dokument – SWD(2023) 12 final.

Bilaga: SWD(2023) 12 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 20.1.2023
SWD(2023) 12 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

[...]

Följedokument till

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning

om europeisk statistik om befolkning och bostäder, om ändring av förordning (EG) nr 862/2007 och om upphävande av förordningarna (EG) nr 763/2008 och (EU) nr 1260/2013

{COM(2023) 31 final} - {SEC(2023) 38 final} - {SWD(2023) 11 final} -
{SWD(2023) 13 final} - {SWD(2023) 14 final} - {SWD(2023) 15 final}

Inledning och bakgrund

Eurostat, Europeiska unionens statistikkontor, säkerställer framställningen av jämförbar europeisk statistik av hög kvalitet i enlighet med de statistiska principer som fastställs i förordning (EG) nr 223/2009 om europeisk statistik. Den europeiska statistiken används främst för att utforma, genomföra och övervaka EU:s politik, och de viktigaste användarna är EU-institutionerna. Det europeiska statistiksystemet är ett partnerskapsnätverk mellan Eurostat och de nationella statistikbyråerna. Eurostats roll är att leda arbetet med att harmonisera statistiken, i nära samarbete med nationella statistikmyndigheter som samlar in uppgifter och sammanställer statistik för nationella ändamål och EU-ändamål.

Enligt artikel 9 i fördraget om Europeiska unionen är varje medborgare i en medlemsstat, utöver det nationella medborgarskapet, även medborgare i Europeiska unionen. För att utforma och genomföra politik och verksamhet som gynnar EU:s befolkning och medborgare inom EU:s behörighetsområden, i enlighet med artiklarna 2 och 3 i fördraget om Europeiska unionens funktionsätt, behöver EU-institutionerna fullständig, aktuell, tillförlitlig, detaljerad, harmoniserad och jämförbar europeisk befolkningsstatistik. Denna statistik utgör också ryggraden i all socialstatistik och är nödvändig för mer detaljerade årliga befolkningskattningar, urvalsundersökningar, regionala analyser och för att ta fram befolkningsprognoser.

Inom samband med detta initiativ¹ omfattar den europeiska befolkningsstatistiken följande: i) Officiell europeisk statistik över befolkning, demografiska händelser och migration.² ii) Statistik från folk- och bostadsräkningar. iii) De olika indikatorer som bygger på denna statistik. Denna statistik regleras för närvarande av tre rättsliga grunder som utvecklats oberoende av varandra:

- Förordning (EG) nr 862/2007 om gemenskapsstatistik över migration och internationellt skydd.
- Förordning (EG) nr 763/2008 om folk- och bostadsräkningar.
- Förordning (EU) nr 1260/2013 om europeisk befolkningsstatistik.

I denna konsekvensbedömning fastställs och undersöks sju olika alternativ för ett förslag från kommissionen om en ny enda moderniserad rättslig ram för att tillgodose användarnas föränderliga behov av befolkningsstatistik. Eftersom detta också medför potentiella möjligheter till administrativ förenkling och processintegration jämfört med status quo enligt de tre icke harmoniserade rättsliga grunderna, ingår detta initiativ i kommissionens arbetsprogram för 2022 som ett Refit-initiativ³. Konsekvensbedömningen genomfördes parallellt med en utvärdering av den nuvarande rättsliga ramen, såsom nämns ovan. Ett enda samråd med berörda parter genomfördes för konsekvensbedömningen och utvärderingen.

¹ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12958-Data-collection-European-statistics-on-population-ESOP-en>.

² Förutom statistik om asyl och reglerad migration.

³ Refit är EU-kommissionens program om lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat. [COM\(2012\) 746](#).

Problemformulering

Utvärderingen visade att de tre förordningarna ledde till betydande förbättringar av den europeiska befolkningsstatistiken. Det finns dock flera luckor och svagheter i den statistik som tas fram inom den nuvarande ramen.

Det första problemet med den befintliga rättsliga ramen är att den statistik som blir resultatet inte är tillräckligt fullständig, enhetlig och jämförbar, vilket kan leda till att beslutsfattandet inte blir optimalt. Detta gäller centrala statistiska definitioner (särskilt befolkningsbasen för statistiken) som är tvetydiga, vilket leder till dålig samstämmighet och jämförbarhet.

För det andra är tillgången till befolkningsuppgifter otillräcklig när det gäller frekvens och tidsfrister, eftersom överföringen av uppgifter om olika viktiga ämnen och uppdelningar har förblivit frivillig. Detta är ineffektivt på EU-nivå på lång sikt, eftersom det inte skapar något europeiskt mervärde i fråga om fullständighet, jämförbarhet och aktualitet, trots de kostnader som en majoritet av medlemsstaterna ådrar sig för att ta fram denna statistik.

För det tredje fångar befolkningsstatistiken inte in karakteristikum och detaljer om politiskt och socialt relevanta ämnen eller grupper. Den nuvarande rättsliga ramen återspeglar de politiska prioriteringar som var aktuella när förordningarna antogs, men saknar tillräcklig flexibilitet för att göra det möjligt för statistiken att anpassa sig till nya prioriteringar såsom EU:s gröna giv, alltmer dynamiska befolkningsrörelser, inbegripet rörlighet på EU-nivå och regional nivå, samt politik för jämlikhet och icke-diskriminering.

Slutligen genomgår befolkningsstatistiken också en period av stora förändringar, där många medlemsstater går över till ökad användning av administrativa uppgifter och andra nya källor. Detta gör det möjligt att ta fram statistik oftare och snabbare, och till en lägre kostnad. Enligt den nuvarande rättsliga ramen är det dock inte möjligt att dra nytta av denna utveckling.

Utvärderingen har visat att dessa problem i framtiden kommer att kvarstå eller kan komma att förvärras om inga lagstiftningsåtgärder vidtas.

Mål

Det allmänna målet för denna EU-åtgärd är att bättre tillgodose användarnas behov och att modernisera och förbättra den europeiska befolkningsstatistikens relevans, harmonisering och enhetlighet. Detta mål kan delas upp i fyra specifika mål för att åtgärda de problem som beskrivs ovan, nämligen att

- säkerställa fullständig, enhetlig och jämförbar europeisk befolkningsstatistik,
- säkerställa aktuell och frekvent statistik för att tillgodose användarnas behov,
- tillhandahålla statistik som är tillräckligt omfattande när det gäller berörda ämnen och tillräckligt detaljerad i fråga om karakteristikum och uppdelningar,
- främja rättsliga rammar och rammar för uppgiftsinsamling som är tillräckligt flexibla för att anpassa datauppsättningar till nya politiska behov och de möjligheter som nya datakällor erbjuder.

Alternativ och deras effekter

Alternativen har utvecklats genom att gruppera detaljerade politiska åtgärder för att uppnå de specifika målen enligt fyra aspekter av en eventuell insats:

Tabell 1 – Jämförelse mellan de sju alternativen när det gäller de fyra aspekterna av den eventuella insatsen (skala: ingen ambition "0", annars "+", "++" eller "+++").

Alternativ	Harmonisering av statistik	Integrering av processer	Statistiska produkter	Ramens flexibilitet
A (referensscenario) – Begränsad harmonisering, nuvarande statistiska processer och produkter	0	0	0	0
B.1 – Begränsad harmonisering, förbättrade statistiska processer, begränsad uppgradering av statistiska produkter och flexibilitet	0	+	+	+
B.2 – Begränsad harmonisering, förbättrade statistiska processer, mer expansiv uppgradering av statistiska produkter och flexibilitet	0	+	++	++
C.1 – Förbättrad harmonisering och förbättrade statistiska processer, begränsad uppgradering av statistiska produkter och flexibilitet	++	+	+	+
C.2 – Förbättrad harmonisering och förbättrade statistiska processer, mer expansiv uppgradering av statistiska produkter och flexibilitet	++	+	++	++
D.1 – Fullständig harmonisering, förbättrade statistiska processer, omfattande uppgradering av statistiska produkter och effektiv flexibilitet	+++	+	+++	+++
D.2 – Fullständig harmonisering, nyutvecklade och integrerade statistiska processer, omfattande uppgradering av statistiska produkter och effektiv flexibilitet	+++	+++	+++	+++

- harmonisering av statistik där huvudfokus ligger på att definiera befolkningsbasen,
- integrering av statistiska processer,
- statistiska produkter,
- ramens flexibilitet.

Tabell 1 visar de resulterande alternativen med ökande ambitionsnivån när det gäller de fyra aspekter som nämns.

Alternativ A är referensscenariot, med separata statistiska processer och lagstiftning, begränsad harmonisering av befolkningsdefinitionen och inga nya statistiska produkter.

Huvuddragen i alternativ B.1 och B.2 är en uppgradering, med ökande ambitionsnivå, av de statistiska produkterna och ramens flexibilitet, men med begränsad harmonisering av befolkningsbasen.

Alternativen C.1 och C.2 är desamma som B.1 och B.2, men med ett mer ambitiöst försök att harmonisera befolkningsbasen. Alternativen B.2 och C.2 innebär en mer expansiv uppgradering av de statistiska produkterna och ramens flexibilitet jämfört med alternativen B.1 och C.1.

Tabell 2 – Översikt över de viktigaste bedömningsresultaten för det rekommenderade alternativet D.2 och reservalternativet C.2

		Alternativ:	D.2	C.2
		Samlad bedömning		
Proportionalitet			Osäker	Godkänt
Ändamålsenlighet			3,71	2,21
Samstämmighet med EU-målen			4	3
Effektivitet			Kan inte direkt jämföras	
Synpunkter från berörda parter (statistikproducenter respektive statistikanvändare)			Djupt splittrade	Mer konvergerande
Beräknade merkostnader jämfört med referensscenariot (i miljoner EUR 2021)				
Nationella statistikbyråer	engångskostnader		50,42	24,41
	återkommande över 10 år		128,92	52,97
Eurostat	engångskostnader		0,83	0,48
	återkommande över 10 år		1,83	0,89
Refit-fördelar: Minskad administrativ börda genom...				
Yrkesmässiga användare	möjligheten att hitta all statistik som behövs på Eurostats webbplats		+++	++
Nationella statistikbyråer	förenklade processer för överföring av statistik		+++	+
	integrerad process för statistikframställning		+++	0
	förbättrad användning av administrativa källor och/eller andra uppgiftskällor		+++	++
	ändringar i lagstiftningen för anpassning till nya politiska behov		+++	+++
Tillhandahållare av administrativa uppgifter	effektiviserat datautbyte med nationella statistikbyråer		++	++
Eurostat	ändringar i lagstiftningen för anpassning till nya politiska behov		+++	++

Slutligen skulle alternativen D.1 och D.2 innebära en fullständig harmonisering och en omfattande uppgradering av produkterna, samt en tillräcklig flexibilitet för den framtida utvecklingen av statistik för att tillgodose nya behov. Alternativ D.2 omfattar också införandet av ett statistiskt befolkningsregister i alla medlemsstater.

Kostnaderna för alla alternativ har kvantifierats i den utsträckning som är möjlig med hjälp av kriterierna: i) graden av harmonisering av befolkningsbasen, ii) uppgraderingen av statistiska produkter. och iii) integreringen av statistiska processer genom nationella statistiska befolkningsregister. Slutligen specificerades fördelarna, men de flesta av dessa kunde inte kvantifieras på grund av deras ofta indirekta eller spridda karaktär och de bedömdes därför kvalitativt.

Jämförelse av alternativen och rekommenderat alternativ

Eftersom det saknas kvantifierade fördelar är en direkt rangordning av alternativen inte möjlig. Effektivitetsbedömningen visade dock kvalitativt att inget av alternativen är uppenbart mer kostnadseffektivt än något annat alternativ. Alternativen ger snarare ökade fördelar (direkt för statistikanvändare och indirekt för hela samhället) till ökade kostnader (främst för statistikproducenter, dvs. nationella statistikproduktionssystem). Den djupa splittringen

mellan producenter och användare av statistik återspeglar detta mönster eftersom tillverkarna fokuserade på kostnader medan användarna prioriterade fördelarna. Bedömningen har dock tydligt visat att ambitiösa åtgärder för att tillgodose uppgiftsbehoven för EU:s politiska prioriteringar har sitt pris, i form av de ytterligare resurser som statistikproducenter behöver och som är betydande jämfört med nuvarande kostnader vid referensscenariot (upp till cirka 10 % för alternativ D.2). Mer precist innehåller endast de mest ambitiösa alternativen, D.1 och D.2, kraftfulla åtgärder för att tillgodose behoven inom viktiga EU-politikområden såsom integration av städer/landsbygd, den gröna given samt grundläggande rättigheter och icke-diskriminering. Dessutom omfattar endast alternativ D.2 statistiska befolkningsregister som en kraftfull åtgärd för att öka effektiviteten i framställningen och därmed göra det lättare att uppnå de ambitiösa målen avseende produkter.

Det övergripande rekommenderade alternativet är därför D.2. Det är det mest ambitiösa när det gäller statistiska produkter och ramens flexibilitet, och ger bäst resultat tack vare en lika ambitiös förenkling och integrering av statistikproduktionssystemen och hållbara effektivitetsvinster på lång sikt. Det råder dock fortfarande osäkerhet om subsidiaritet och proportionalitet, utöver de betydande anpassningskostnaderna för att införa samverkande statistiska befolkningsregister i alla medlemsstater. Därför skulle en alternativ (återhållsam) strategi som förespråkar alternativ C.2 också vara rimlig om man lägger större vikt vid farhågorna över alternativ D.2:s proportionalitet och effektivitet – detta skulle också vara mer godtagbart för statistikproducenter som är viktiga parter i genomförandet.

De rekommenderade alternativen D.2 och C.2 kommer sannolikt att skapa ett visst utrymme för kostnadsbesparingar av relevans för lagstiftningens ändamålsenlighet till följd av förenkling, rationalisering och integrering av statistiska processer (se Tabell 2). Betydande förenklingar förväntas när det gäller datadelning mellan källuppgiftsägare och nationella statistikbyråer, anpassning av lagstiftningen till föränderliga databehov för nationella statistikbyråer och Eurostat, och förfaranden för dataöverföring från nationella statistikbyråer till Eurostat. Användarna kommer att få förenklad och centraliserad tillgång till statistik på Eurostats webbplats. Slutligen förväntas införandet av nationella statistiska befolkningsregister i alla medlemsstater leda till betydande effektivitetsvinster på lång sikt. I konsekvensbedömningen uppskattades de potentiella återkommande kostnadsbesparingarna på EU-nivå för folk- och bostadsräkningar till upp till en halv miljard euro per folkräkning.

När det gäller frågan om det skulle uppstå någon ny börda för människor är den enda potentiella källan till sådana effekter enligt det rekommenderade alternativet D.2 den åtgärd som inför nya metoder för insamling av jämlikhetsuppgifter. Eftersom åtminstone vissa av dessa variabler bör samlas in genom självdeklaration kommer det i allmänhet att krävas någon form av tillkommande direkt interaktion med människor. Med tillämpning av principen ”en in en ut” visar analysen endast en försumbar tillkommande svarsbörda som således inte skulle ge upphov till några betydande ”nettokostnader”.

När det gäller nya kostnader för företag är den enda potentiella källan till sådana effekter enligt de rekommenderade alternativen D.2 och C.2 den åtgärd som möjliggör datadelning mellan företag och myndigheter för europeisk befolkningsstatistik. Analysen visade att sådan datadelning i allmänhet, inbegripet för officiell statistik, inte genererar ”nettokostnader” för företag som skulle vara relevanta enligt principen ”en in en ut”.

Övervakning och utvärdering

Resultaten av en ny ram för den europeiska befolkningsstatistiken kommer att övervakas och utvärderas med hjälp av de operativa mål som fastställs för vart och ett av de särskilda mål som nämns. För detta ändamål har 24 viktiga resultatindikatorer, inklusive nuvarande referensriktmärken och preliminära mål, fastställts, främst genom återanvändning eller anpassning av de indikatorer som användes i utvärderingen. En första utvärdering som avslutar genomförandefasen planeras inom 3–5 år efter ikraftträdandet av den nya rättsliga ramen, men med minst tre år av fullständig tillgång till statistiken. Efter övergången till tillämpningsfasen kommer lagstiftningens funktion och effekter att utvärderas regelbundet vart tredje till femte år.